

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník

2022 / 3

Chana otěhotněla, a než uplynul rok, porodila syna a pojmenovala ho Samuel (*to je Vyslyšel Bůh*). Řekla: „Vždyť jsem si ho vyprosila od Hospodina.“

1 Sam 1, 20

HESLO NA BŘEZEN 2022

*V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě,
bděte na modlitbách
a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry*

Ef 6,18

ÚVODNÍK

Marné by bylo namlouvat si, že v březnu, když církev v přípravách blížících se Velikonoc vstoupí do postního období, by mohlo být třeba o něco víc času na čtení bible a zamyšlení nad její zvěstí. Dny se sice prodlužují, ale víc času tím samo o sobě nevzniká. Přesto pokládejme za užitečné podívat se, z jaké souvislosti je vzato heslo na tento měsíc.

Je tam před závěrem apoštolského psaní obraz Kristových lidí jako bojovníků. Boží bojovníci to jsou, čeká se, že si vezmou patřičnou výstroj a výzbroj a nastoupí; epištola jim vyhlašuje pohotovost.

Neumím si zakázat domněnku, že v naší zemi máme ten obraz velmi často spojený s Božími bojovníky z husitského chorálu, a tedy s hrdinským heslem „nepřítel se nelekejte“. Na takové bojovníky nesměl padnout žádný stín. Ti jednoduše popadli cepy a sudlice a zmydlili kdejakého nepřítele. Jenže křesťanům v Efezu apoštolská zvěst kdysi kladla na srdce, že Kristovi lidé ten skutečně důležitý boj nevedou proti lidským nepřítelům. Tvrdím, že s tím musíme počítat i my. Náš nepřítel není kdosi z lidí. Je nelidský. Soustřeďuje se v něm zlo. Je záludný, nelítostný. Důsledně jde za svým cílem: přesvědčit vás, že lidský pobyt v Božím světě je bezcílný a nesmyslný, není komu věřit a není co čekat.

Čím silnější a neohroženější člověk přitom sám sobě připadá, tím většímu nebezpečí sám sebe vystavuje.

Jistě by se už kdysi efezským křesťanům daly poskytnout návody, jak se má každý utvrzovat v přesvědčení, že bude vítěz, hrdina, oslavovaný atp. Stačí přece víc nebojácnosti. A ve strážních se průběžně zocelovat. Kdo nic nezanedbá, ten zaručeně obstojí. Ale v apoštolském svědectví pro církev takové návody nejsou. Když „nastaly dny zlé“ (Ef 5,16), je na místě hledat pomoc. Hledat ji u toho, kdo už získal vítězství. Ježíš Kristus zvítězil nad zlým a Bůh jeho vítězství daroval nám.

Modlitby jsou hledání této pomoci. Kdo vyhlíží u Boha pomoc a zastání, nebude vydán na pospas zlému. Získá posilu k tomu, aby si každý den znovu vážil pravdy a usiloval o milosrdenství. A získá důvěru, že je tu kdosi, kdo na sebe vzal úkol obrátit k dobrému, co jsem zkazil. Přejde včas, ačkoli se zdálo, že teď už je na všechno pozdě. Podivuhodně vyhledá pro lidi kolem

i pro mě samého místo, odkud se dá začít znovu, když se zdálo, že je všemu konec.

Pro čtenářky a čtenáře, kteří ještě neztratili trpělivost a strpí v úvodníku několik řádků navíc, přidám dvě dodatečné poznámky.

První: Povzbuzení k modlitbě si zaslouží pozornost nezávisle na tom, jak si ten, kdo je zaslechne, zrovna připadá ohrožený, nebo naopak neohrožený. Bůh je v díle Ježíše Krista náš pomocník a zastánce pokaždé dřív, než to člověku dojde. Ne až tehdy, když zjistím, že mi teče do bot. Ne jenom tehdy, když mám zrovna náladu k tomu, abych se modlil. Vyhlížet jeho zásah má smysl „v každý čas“ a „vytrvale“.

A ta druhá poznámka: Apoštolský spisovatel věděl, že nastaly dny zlé, ale nevyzval církev, aby jednala podle hesla „zachraň se, kdo můžeš“. Když nám Bůh vstupuje do našich dějů, nikdo z lidí u toho není jenom sám, odděleně od druhých, izolovaně. Neboť jako jediný a přede všemi ostatními získal vítězství sám milý Boží Syn Ježíš Kristus. Jako dar nové budoucnosti je po něm přijímají lidé pokaždé spolu.

Pokud víte, že je jich víc, než jste čekali, a víc, než zatím kdo z nás umí spočítat, nezmýlili jste se.

Jaroslav Vítek

Jaro přijde

Mám ráda kaktusy. Nejstaršímu exempláři už je 40 let a vůbec na to nevypadá. Co já jsem s nimi prožila! Jednou celou sbírku napadla veš kořenová. Když se mně podařilo kaktusy uzdravit, někomu se zalíbily natolik, že si je z neuzamčeného balkonu odnesl domů. Postupně jsem si pořídila nové, ale už jich nebylo tolik. Je jich akorát, aby se vešly v létě na náš balkon a v zimě na okenní parapet. Občas některý vykvete, ale nemají v tom žádný pořádek.

Vždy vykvete jiný a vždy v jinou dobu nebo vykvete ten, od kterého jsem to vůbec neočekávala. Právě teď jeden vykvetl a já jsem mu za to vděčná.

Třeba pochopil, že je mně někdy smutno a chtěl mně udělat radost, a to se mu podařilo, tak jsem se chtěla s vámi o tu radost podělit. A nebojte se, jaro přijde, i kdybychom nechtěli.

Marie Melicharová

BYLO

Ekumenické bohoslužby v Tišnově

Ve středu 12. ledna jsme se v Tišnově sešli ke slavení dalších ekumenických bohoslužeb. Tyto bohoslužby se zde začátkem roku konají pravidelně od roku 2018, a to za účasti všech čtyř církví, které v Tišnově působí: Římskokatolická církev, Církev adventistů sedmého dne, Církev československá husitská a ČCE - kazatelská stanice sboru v Brně II.

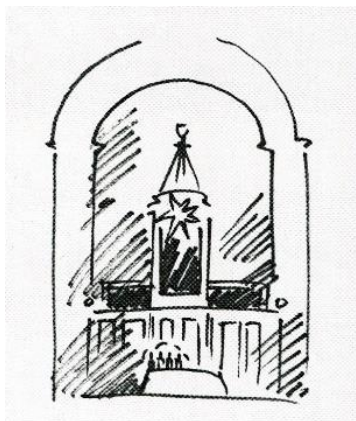
Tématem letošního Týdne modliteb za jednotu křesťanů se stala slova z Matoušova evangelia: „Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“

Po předchozích ekumenických bohoslužbách, kdy jsme bývali hosty v katolickém kostele, jsme se tentokrát sešli v modlitebně adventistů. Shromáždění vedl p. Josef Rybecký, na text Mt 2, 1-12 kázal farář Martin Horák. Přítomno bylo asi šedesát účastníků ze všech církví, a také faráři a kazatelé těchto církví. Byla to v Tišnově další vzácná a milá příležitost ke společnému slavení bohoslužeb, a po jejich skončení také k setkání a rozhovorům.

Martin Horák

Jiní a přece spolu

Církev bratrská královopolská slavívá bohoslužby už téměř rok v Betlémském kostele. Chrám není jejich typický prostor, přesto jsou někteří nadšení z varhan i lavic. A hlavně z toho, že jsou někde přijati, že mají místo, kde je dost metrů krychlových vzduchu, a teplota nad 15 °C. Většinou se potkáváme někde cestou. My z, oni na. A je to fajn. Proto taky vznikl nápad, abychom se potkali k jednomu společným nedělním bohoslužbám právě v Betlémském kostele. Stalo se tak 23. ledna. Leccos bylo trochu jinak, než jsme plánovali. Třeba

kazatel David Kubíček se nakonec nemohl zúčastnit. Kázal Ondřej Macek a další sestry a bratři z obou sborů se zapojili do přípravy bohoslužeb. Vše proběhlo dobře a byli jsme spolu rádi. Ještě se sice moc neznáme, ale těšíme se na příště.

U svatého Jakuba se slavila ekumenická bohoslužba slova v úterý 25. ledna večer. Potkali se při ní zástupci Církve bratrské, Římskokatolické církve, Českobratrské církve evangelické, Církve adventistů sedmého dne a Bratrské jednoty baptistů. Bývá přítomna i Evangelická církev augsburského vyznání, tentokrát se to však termínově nepodařilo. Jan Pacner, duchovní

od Jakuba, a brněnský děkan Václav Slouk nás hezky přijali. Regenschori Ondřej Múčka doprovodil bohoslužby na varhany i svým zpěvem. Byla zima, ale hezky.

Iva Květonová

Výlet a práce

Staršovstvo sboru Brno I vyrazilo o víkendu 28. – 29. ledna na katolickou faru do Prasklic, aby se trochu víc poznalo a mělo dost času na zamýšlení se nad rozvojovým plánem sboru.

Vypracovat takový záměr ukládá sborům Strategický plán ČCE, který přijal synod v roce 2019. Tedy není zbylí. A navíc uvažovat o tom, co je pro náš sbor důležité a kam chceme směřovat, je dost podstatné nejen pro nás,

ale i pro celou církev. Hodně jsme proto pracovali, přemýšleli, čím pro nás sbor je, čím bychom chtěli, aby byl. Dělali jsme SWOT analýzu, diskutovali například pomocí metody world café. Hezky nás vším provedl presbyter Marek Baláš, bývalý skautský náčelník. Taky jsme se docela dost nasmáli, ochutnali výborná vína i různé dobroty. Chilli con carne se nám kvůli zabrání se do práce málem spálilo. Brzký budíček zařídily zvony v šest ráno a kohout od sousedů. Bylo nás hodně, ale nebyli jsme všichni. Mimo jiné velmi výrazně chyběl pan kurátor a pan místokurátor. Jeden kvůli právě operované ruce, druhý kvůli pozitivnímu výsledku PCR testu. K vypracování rozvojového plánu jsme udělali první velký krok, ale další nás ve sboru teprve čekají. Před každým z nás členů stojí úkol zabývat se otázkami „Čím je pro mě sbor?“ a taky „Co mohu já udělat pro to, aby takovým byl?“.

Iva Květonová

Instalace faráře sborů v Nikolčicích a Hustopečích

V neděli 16. ledna odpoledne byl v kostele v Nikolčicích, který si v tomto roce připomene 70. výročí přestavby kostela, pověřen kazatelem dvou sousedních sborů v Nikolčicích a Hustopečích bratr Jiří Gruber.

Pověření vykonali noví představitelé našeho seniorátu bratr senior Filip Keller a synodní kurátor Vladimír Zikmund. Bohoslužeb se účastnilo 19 místních a sedmdesát hostů, včetně zástupců ekumeny z Apoštolské a Římsko katolické církve a také místní samosprávy: starosta Nikolčic pan Karel Reinet a starostka Hustopečí paní Hana Potměšilová.

Promluva instalujícího

Milí přátelé, milí Jiří,

prorok Eliáš je muž rozhodný a odhodlaný. Toužil dosvědčovat Hospodinovu moc. A dařilo se mu, když v kultickém zápasu na hoře Karmel zvítězil nad čtyřmi sty pohanskými knížaty.

Ale přišla také doba, kdy byl na dně. Říkal: Bože, zůstal jsem sám. Eliáš prožil pocit, že to, oč se celý život snažil, bylo vlastně marné. Mohl dělat, co chtěl, snažit se sebevíc, Izraelci stejně opustili Hospodina. „Už dost, Bože, vezmi si můj život.“ Ale i když měl Eliáš pocit, že i jeho všichni opustili, Hospodin ho neopustil a Eliáš nakonec slyšel jeho tichý a jemný hlas, který mu ukázal, že přece jen sám není, že jsou další, kteří přicházejí po něm, že má svého následovníka Elíšu, že to, co dělal a zdálo se mu marné, dojde nového pokračování, nového naplnění.

Sestry a bratři hustopečského a nikolčického sboru, troufám si myslet, že i vy jste ve svém sborovém putování zažívali a zažíváte chvíle, kdy vnímáte zřetelné projevy Boží moci a jeho požehnání a že prožíváte také pocity, že jste tak trochu na dně, že jste se snažili oslovovat, zvát na cestu k Bohu, ale marně, a stejně jako Eliáš jste někdy v nejistotě, bez jasné perspektivy, jako by byl konec.

Ale přichází k vám nový farář. I on jistě prožil ve svém letitém působení různá Boží vítězství jako na Karmelu, a taky bloudění pouští a touhu po tom, aby Bůh konečně promluvil, jako na Orébu. Ale i on, jako Eliáš, umí naslouchat tomu tichému a jemnému hlasu, který říká: Jdi!

Vždyť bratr Jiří si taky mohl říct: „Už dost.“ Ale neřekl, čekal na novou výzvu a nové oslovení.

Máte teď před sebou kus společné cesty. Je před vámi nemalá výzva. Ohledat, co by mělo následovat, jak za daných okolností naplňovat poslání, ke kterému jsme povoláváni. Jak vnášet evangelium do míst, kde žijete? Máte před sebou společnou cestu a asi nikdo teď neumíme přesně říct, co bude na jejím konci. Ale věřte, že konec může znamenat také nový začátek. Věřte, že v posledku nezáleží na našich kostelích a na námi ustavených farních sborech. V posledku záleží na živé a žité víře těch, kteří Boží pozvání uslyšeli. Věřte, že Pán Bůh dílo svých věrných neopouští.

Kéž Bůh žehná vašemu společnému dílu. Kéž vám dává moudrost rozpoznat, jakou cestou se vydat. Teď i v letech přicházejících.

Filip Keller

Pozdrav kurátora brněnského sboru bratra Václava Matoulka

Už před půl rokem, kdy docházelo v našem sboru k výměně farářů, se dalo tušit, že opustit náhle tak široký záběr práce, kterou měl v té době bratr farář Jiří Gruber na starosti, nebude pro něho asi příliš jednoduché. Zprvu ani nechtěl slyšet, že bychom se měli spolu nějak formálně rozloučit, vždyť přece bude ve sboru 20 % úvazkem ještě rok pokračovat. Nakonec přece jen přiměřeně neokázalé rozloučení proběhlo, po 23 letech intenzivní práce v roli prvního faráře sboru nelze její výsledky jen tak neformálně přehlédnout. No a dnes už, bratře faráři, pokračuješ ve své práci pro církev opět v plném úvazku, vybavený dlouhým působením na všech úrovních církevní práce a administrativy a navíc díky své seniorské zkušenosti s předpokladem velmi dobré znalosti sborů, ve kterých nyní budeš oficiálně působit.

Pokud se na realie těchto sborů podíváme v širším kontextu delší doby, můžeme zahlédnout až udivující stopu, která nás utvrzuje v důvěře v Boží řízení a vedení.

Před 140 lety, když se brněnští čeští evangelíci snažili získat svého kazatele, pomohl nosislavský sbor kromě jiného tím, že inicioval ustavení tzv. cestujícího kazatele pro moravskou diasporu se sídlem v Brně. Byl jím jmenován Václav Pokorný, který se při své službě moravským sborům stal nejprve farářem kazatelské stanice a později samostatného brněnského reformovaného sboru. Koncem 19. století byly sbory v Nikolčicích a v Hustopečích s Nosislaví těsně propojeny. Dá se tedy říci, že tyto sbory vyslaly tehdy do Brna kazatele, který se ujal brněnského společenství. A nyní, po 140 letech, přichází do služby faráře v Nikolčicích a v Hustopečích farář z brněnského sboru. Přichází s tím, že pro brněnský sbor zůstává, slovy předminulého století, cestujícím kazatelem se sídlem v Nikolčicích a

v Hustopečích. Přesnější by bylo ještě dodat: bytem v Dambořicích a v Brně. A to už je nepřehlédnutelná část moravské diaspory.

Vypadá to možná trochu jako nestandardní příběh, ale uvedené souvislosti nelze popřít, jsou přinejmenším zajímavé a přinášejí velkou naději, že Pán Bůh svoji církev neopouští a že v každém čase pomáhá najít řešení, která mohou být někdy neočekávatelná až překvapivá.

Ochotný představitel jedné z nejdůležitějších postav současného pokračování tohoto příběhu se našel a my jemu a všem nám přejeme, aby se další scénář tohoto příběhu zdárně naplňoval. Prosíme našeho Pána - a nyní si dovolím být více osobní, přestože mluvím za celý náš brněnský sbor – aby Ti, milý Jiří, přidal ke Tvé další církevní službě dostatek zdraví a zachoval Tvou schopnost rozdávat posilu z darů evangelia pro celé své okolí. Ať je Pán Bůh na této Tvé cestě stále v Tvoji blízkosti i v blízkosti sborů, ve kterých se pohybuješ.

Václav Matoulek

Instalace a ordinace ve Svitavách

V neděli 30 ledna odpoledne se do Svitav sjeli a sešli zástupci většiny sborů brněnského seniorátu, aby byli svědky pověření nového seniorátního výboru a současně i ordinace tří nových výpomocných kazatelů. Sešli jsme se v kostele svatého Josefa, který nám pro tu chvíli zapůjčila místní ř. k. farnost. Pověření nového vedení našeho seniorátu vykonal synodní kurátor Jiří Schneider, zatímco synodní senior musel zůstat v karanténě. Ordinaci nových výpomocných kazatelů vykonal v zastoupení nový senior Filip Keller.

Kázáním posloužil nový náměstek seniora David Sedláček, modlitbou nový seniorátní kurátor Vladimír Zikmund. Dalšími pověřenými členy seniorátního výboru se stali Petr Zajíc a Matouš Pleva. Sestra Martina Zuštinová se pro nemoc omluvila. Po bohoslužbách jsme se přesunuli na evangelickou faru, kde jsme setrvali v přátelských rozhovorech a báječném pohoštění.

Nově ordinovaní se během bohoslužeb krátce představili. Jejich cestu k víře a službě vám chceme v našem časopise postupně představit. Jako první se představila sestra Barbora Žilková.

Jiří Gruber

Já jsem Bára.

Prorok Izajáš mluví o Hospodinu jako o tom, který jej vytvořil jako svého služebníka již v životě matky. Krásná myšlenka, kterou jsem se ráda nechala uchvátit. Boží rozhodnutí se pro člověka smí předcházet samotnému narození. Tomu ráda přitakávám, je to uklidňující a současně to nijak neruší lidskou svobodu.

Já sama jsem se pro hledání Hospodina, pro snahu o zaslechnutí Jeho hlasu, rozhodla až mnohem později. Poznávat Boha jsem začala skrze církve svých prarodičů, jíž jsem dnes hrdým členem. Snažím se kráčet ve stopách svého dědečka, ordinovaného presbytera našeho sboru v Kyjově, ve kterém jsem se ráda přihlásila k občasné službě, pokud nebudu zrovna potřeba ve svém domácím sboru.

*Jsem křtěná v dospělosti, po určitou dobu jsem to chápala jako handicap. Člověk ve víře a v poznávání Boha nestartuje od úplného začátku. Co propásl, nemůže vrátit. Trápilo mě to. Jako vysvobození mi však zaznělo Ježíšovo podobenství o dělnících na vinici, které hospodář najímá v průběhu celého dne a posílá je pracovat. Nakonec je odměněni od posledních k prvním, ale hlavně: **všem dá stejně velkou odměnu.** To je záchrana.*

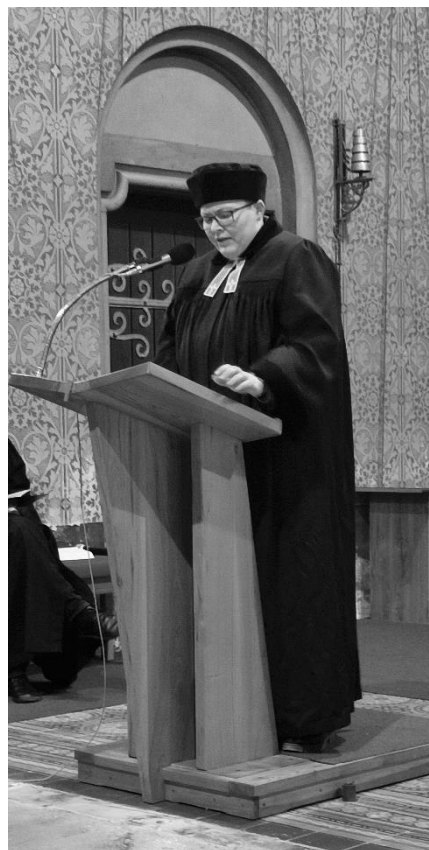
Svým studiem v rámci církve jsem se původně chtěla přiblížit dědečkovi, se kterým jsem se tak trochu minula v čase. Zemřel, když mi bylo dvanáct let, a neměli jsme tak možnost vést nějaký hlubší rozhovor, nestihli jsme se poznat. Mrzí mě to. Jeho žitá víra a láska k druhým ve mně zůstává jako emoce a vzor hodný nápodoby, ale chybí mi ta znalost jeho osobnosti a cesty k Bohu. Proto jsem se začala vzdělávat, chtěla jsem dědečka poznat skrze to, čím žil, co ho naplňovalo. Porozumět mu prostřednictvím víry, která nás spojuje napříč časem. Jinou cestu jsem neviděla. Vždyť jsem se snažila jít ve stopách někoho, koho přes dvacet let ve svém životě postrádám.

Moje motivace ke studiu byla tedy čistě osobní a s ordinovanou službou, jako cílem svého studia, jsem nepočítala. A vlastně mě překvapilo, že mě můj sbor vyslal ke zkouškám s cílem získání kvalifikace pro tuto službu. Naplnilo mě to určitými obavami, ale i velkou radostí. Opatrně, ale ráda jsem souhlasila. Ta cesta byla náročná.

*To, že tu dnes stojím, je mojí odpovědí na projevený zájem sboru o moji službu. **Vnímám, respektuji a chci** se pokusit naplnit potřebu sboru, který mě přijal a je mi rodinou. To, že tu teď jsem, je ale také moje reakce na to Boží rozhodnutí se pro mě, které je (slovy proroka) starší než já sama. Mojí odpovědí Bohu je služba.*

Kdybych měla zmínit své oblíbené biblické místo, postavu, inspiraci, tak je to velmi komplikované, protože mám dlouhodobě tendenci utíkat se k Písmu a těch oslovujících míst tak valem přibývá. Nicméně z těch pro mě silných obdivuhodných posilujících částí nelze nezmínit Joba a jeho víru, která jím celým prostupuje. Jeho vztah s Hospodinem a ohromení z nádhery celého Božího stvoření.

Můj vztah s Bohem prochází neustálým vývojem. Víím, že v minulosti některým připomněl proroka Jonáše, který se potřeboval dočasně ocitnout

v útrobach velké ryby, aby se zvládl vrátit na Boží cestu, aby dokázal přijmout, co mu bylo dáno. U mě to takto dramatické nebylo, ale ta pohodlnost útěku a neschopnost na první dobrou respektovat zadaný úkol, tak toto téma mi není neznámé.

*Paralelu své víry vidím v postavě Jákoba. Chybujícího Jákoba, který v určité chvíli také odchází. Utíká, protože toho pokazil již příliš. Podobně jako s Jonášem a ostatními chybuje, i s Jákobem Hospodin zůstává. Je s ním i v tom jeho úprku, a i přes jeho nedokonalost a selhání. Přes to všechno nebo **právě proto** mu Bůh žehná. A Jákob je také ten, který se dokáže v pokoře vrátit, čelit dluhům, které zanechal, a snažit se o nápravu. Poznávám se v Jákově zápasu s Bohem. Zápasu, který je dlouho marný, ale rozhodující je, že **boj končí prosbou o Boží požehnání**.*

*Požehnání, ve které sama doufám, které si vyprošuji, a které si přeji ve své službě zprostředkovat druhým. Proto prosím, bratři a sestry, abyste **se za mě** u Boha přimlouvali.*

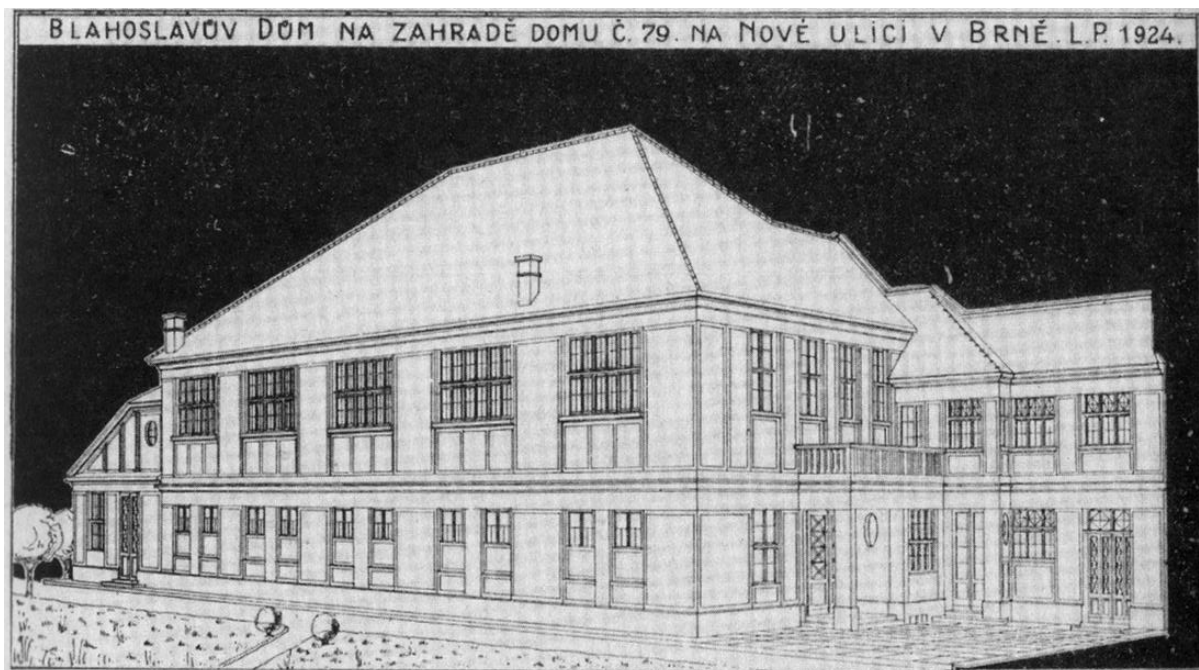

HISTORIE

Blahoslavův dům je součástí portrétu

Památkový ústav v Brně vydává postupně brožury věnované jednotlivým brněnským ulicím. Po *Portrétu ulice Hybešova-Václavská* vyšel na konci loňského roku *Portrét ulice Lidická*, kolektivní dílo několika památkářů. Přes drobný formát i rozsah je publikace přeplněna vesměs dosud neznámými informacemi nejen o významných architektech jednotlivých domů, ale i o jejich majitelích, nečekaném využití apod.

O domě č. p. 24 Pavla Cenkova například píše, že zde byl Mariánský ústav. Řádové sestry kongregace *Dcer Božské Lásky* zde od roku 1870 do roku 1950, kdy byly násilně deportovány a během čtyř dnů musely budovu vyklidit, pečovaly o chudé dívky, které přicházely z venkova do Brna za prací. Sestry jim zdarma poskytovaly ubytování, stravu i vzdělání, a to bez ohledu na vyznání či národnost dívek. Roku 1926 bylo spočteno, že pomoc od ústavu dostalo již 34 075 mladých žen. Neméně pozoruhodné je, že činnost byla plně financována pouze z milodarů a soukromých příspěvků.

Poslední dvoustrana, což je dáno číslem popisným, je věnována Blahoslavovu domu. Bezděky tak toto dílko uzavírá. Veřejnost se snad poprvé od roku 1924, kdy o postavení církevního střediska psaly i *Lidové noviny*, má možnost něco více o stavbě dozvědět. Je to taková „ochutnávka“ před chystanou knihou Petra Peňáze, která má vyjít roku 2024.

Často si stýskáme, jak málo jsou naše sbory ČCE otevřeny svému okolí. Jedná se však i o naše stavby, jejich kvalitu a historii (kterou mnohdy ani my sami neznáme). Jak pak má veřejnost třeba pomoci v boji proti stavbě mrakodrapu na sousedním pozemku, když o nás vlastně nic neví? Tato brožurka je první vlaštovkou a snad mohu prozradit, že následovat by měl *Portrét ulice Pellicova* s heslem o Betlémském kostele.

Marta Procházková

DIAKONIE

Dobrý den, milí čtenáři Setkávání. Zdravíme vás z brněnské Diakonie. Rádi bychom vás pravidelně informovali, čím právě žijeme a co je u nás nového.

Leden se u nás nesl ve znamení radosti a oslav. V Praze se totiž konalo finále soutěže Pečovatelka roku, kde se potkali nejen letošní finalisté, ale kvůli pandemii i loňští. Jsme hrdí, že brněnskou Diakonii zastupovala pečovatelka z Chráněného bydlení v Letovicích Blanka Bednářová a sociální pracovnice z Brna Klára Šenkyříková.

Oběma moc blahopřejeme a jsme rádi, že je máme! Na začátku roku jsme vyzkoušeli v Centru denních služeb Brno muzikoterapii. Ta se klientům velmi zalíbila, a tak pan Kyncl k nám nyní dochází dvakrát týdně. Jednou provozuje aktivní muzikoterapii, do které se klienti zapojují a zkouší různé nástroje a rytmy, a druhé setkání je vždy zaměřeno na pasivní a relaxační terapii, při které klienti odpočívají.

Spolu s dalšími neziskovými organizacemi jsme se jako Diakonie zapojili do kampaně Stejná odměna, která poukazuje na nerovnost financování mezd ve státních a nestátních sociálních organizacích.

V měsíci březnu vás zveme do Židlochovic na přednášku kolegyně Kláry z Kontaktního místa České alzheimerovské společnosti. Uskuteční se 10.3. od 17:30 v Komunitním centru a ponese název: Zapomínání = Alzheimer.

Za Diakonii Brno Magdaléna Šrubařová (Komunikace a Fundraising)

STATEČNÉ ŽENY V BIBLI

Chana

Charakteristika Chany a jej príbeh je zakódovaný už vo význame jej hebrejského mena. Meno Chana vzniklo odvodením od mena Jochanán, t.j. Boh je milostivý, smilovať sa, milosrdný. Slovo Hana nachádzame tiež v arabštine, kde znamená šťastná, blažená. Mená, ktoré sa dávali v čase biblickej Chany, mali prorocký význam. Bola teda biblická Chana od počiatku jej príbehu viditeľne šťastná?

V Ramatajim žil muž z rodu Cufovho menom Elkana. Mal dve ženy, Chanu a Peninu. Penina mala deti, Chana bola bezdetná. Podľa vtedajšej doby bolo hlavnou úlohou ženy rodiť deti, mužských potomkov, od toho sa odvíjala ženská vážnosť, zásluha, pocta, aj náklannosť muža. Blaženosť, šťastie, mala Chana už vo svojom mene. Naopak bezdetnosť bola chápaná ako hanba, neschopnosť, prekliatie, nepotrebnosť.

Penina mala deti, ale Chana bola bezdetná. Už tu vidíme u nej zárodok viery, ktorá nevidí, ale je si istá a spolieha sa na to, v čo dúfa. (Žd 11). Niečo tu však neseď. Deti mala Penina a Chana (šťastná) bola bezdetná. Avšak zrnko viery bolo zakotvené v živom zasľubení. Bolo zakotvené v jej mene, v oslovení, v každom zvolaní „Chano, Chano !“ Zrnko, ktoré čaká na zasiatie.

Môžeme sa len domnievať, že Chana bola prvou ženou Elkány a Elkána si ju vzal z lásky. Môžeme sa len domnievať, že očakával od svojej milovanej ženy deti. Určite to očakávala aj Chana, že dá svojmu milovanému mužovi deti. Tešila sa a verila. Elkana ju miloval a ona mala blaženosť už danú vo svojom mene Chana (milosťou obdarená). Zrnko však nebolo ešte v zemi, nebolo zasiate.

A prišlo sklamanie, potomok stále neprichádzal, nepočal sa.

Možno vplyvom tej doby, tlakom rodiny, okolia, Elkána vzal ku sebe druhú ženu Peninu, aby s ňou mal deti. Chanu neprestával milovať, ale tá, ktorá rodila, bola Penina. A Penina (perla, hodnotná, cenná) ponižovala bezdetnú Chanu, ktorú jej muž stále miloval. Penina bolestne žiarlila a závidela lásku muža k Chane. Ale ani na ňu muž nezabúdal. Dával jej porce mäsa každoročne pri obeti. Ale Chane dával dvojnásob, pretože ju miloval.

Bezdetná Chana trýznivo túžila po zaslúbení danom v jej mene. Síce milovaná mužom, avšak vo vnútri nepochopená, neporozumená ani svojím mužom v tom, že jej jeho láska nestačí. Túžila po niečom, čo bolo Božie, ale možno to ani nevedela pomenovať.

Chana bola milovaná mužom, ale nepochopená vo svojej vnútornej túžbe po niečom, čo bolo viac než láska muža, po niečom, pre čo sa narodila, čo mala zakódované vo svojom mene, po Božom zaslúbení, po Bohu. To zrnko horčičné, viera, ktorá verí, hoci nevidí, leží hlboko v nej, v ponížení, v nepochopení, v hlbokkej depresii. Chana ani nejedla pre svoj plač. A v hlbokosti jej biedy začalo neviditeľne klíčiť odhodlanie posledného výkriku nádeje duše.

Chana ponížená, odsúdená aj kňazom Elim, očerňovaná z opilosti, chopí sa svojej poslednej nádeje. Zrnka viery v Toho, kto je Boh, ktorý sa zmilováva. Nehľadí na ľudí okolo, nemala čo stratiť. Postoj jej srdca, duše, kričal k Hospodinu, k Tomu, ktorý je zvrchovaný. A duša sa úprimne vylieva pred Bohom, ktorému sa úplne dala v šanc a vstúpila s najvyšším do zmluvy. Prosí: „Pokiaľ mi dáš syna, bude Ti patriť po celý život“.

Po tomto rozhodnutí, vyliatí duše, počula skrze kňaza Eliho slová odpovede: „Hospodin ti dá, o čo si žiadala.“ Odovzdaná vedela, že Hospodin je Boh. Povzbudená, odovzdaná Božej zvrchovanosti, posilnená, rozhodnutá, už sa netrápila ničím. Prijala pokoj, klúd. Boh je zvrchovaný a to mi stačí. Zvíťazila. A než sa rok s rokom zišiel, narodil sa Chane (milostiplnnej) syn Samuel, čo znamená „Vypočul Boh“. A matka Chana nechala Samuela po odkojení v chráme. A Samuel po celý život slúžil Bohu.

Erika Petříčková

BÝT S DRUHÝM

Odpuštení

Odpuštení je trochu taková křesťanská povinnost, něco, co správný křesťan musí. Požadavek odpuštení se vyskytuje v Bibli dost důrazně: Odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. (Ko 3,13; srov. také Ef 4,32) Ostatně je zakódováno i v naší „hlavní modlitbě“: Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům. Chci-li „to“ po Bohu, musím „to“ sám být ochoten nabídnout druhým. (Mt 6,4)

Už se ovšem moc nemluví o tom, že bych třeba někdy měl umět odpustit sám sobě... (Třeba to, že jsem si nechal ublížit.)

Z nedělní školy si pamatujeme dost srozumitelné podobenství o tom, jak král odpustil jednomu člověku milióny, a pak se našel, když se tento omilostněný dlužník nechtěl chovat obdobně na místě věřitele. Jenže ona je ta náповěda uvozena Ježíšovým extrémním požadavkem: Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát? Ježíš mu na to odpověděl: Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát. (Mt 18,21-35) Rabínům Ježíšovy doby prý stačilo třikrát. Těch 77 je tu trochu výraz pro nekonečno, protože těžko si povedeme notýsek, kam bychom si pečlivě zapisovali, co nám kdo udělal.

Myslím si, že odpouštění je také v intenci pravidla, které rozvíjí Ježíš v Kázání na hoře: Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhoří do pravé tváře, nastav mu i druhou. (Mt 5,39) Totiž přerušit zákon akce a reakce, zákon pomsty, zastavit rozjeté kolo vzájemného zraňování a vracení si, zastavit nabalující se sněhovou kouli...

Ale je tu i otázka, jak někdy rozpoznat, co je ve mně usazeno, na čem bych měl zapracovat a odpustit to. Jsou to i ty drobné křivdičky, na které si vzpomeneme, když dotyčného potkáme, když si prohlížíme staré fotky? Co

když si o něčem myslím, že jsem to dávno odpustil, že vlastně nejsem ten, kdo by v sobě strádal vztek, ale ve skutečnosti klamu sám sebe?

ale

Problém je, že nám odpuštění někdy nejde, nebo jde hodně ztuhla, nebo se vlastně ve svých pocitech moc nevyznáme.

A pak jsou tu klasické námitky: Nepovzbudím toho gaunera jen k dalšímu ubližování? Nepředvedu se jako slaboch?

Jenže: Když neodpustíme, začne se z hněvu stávat zlost, vztek, hořkost, nenávist (kolika jen slovy to umí čeština popsat). V hlavě se rozjíždí fantazie: Chceme to dotyčnému vrátit; nebo chceme, aby také trpěl; představujeme si ho v podřízené roli („takhle maličkého“). Kdo zažil, ví, že se neodpuštěním sami zavíráme trochu do svého vlastního vězení – stále na „to“ myslíme; stavíme „to“ v duši na pořád viditelný pomník na betonovém soklu. Je to vlastně neuvěřitelná duševní zátěž – pořád na to musím myslet, stále si to přehrávám v hlavě...

Každý asi v tom seznamu, co nám nejde nebo nešlo odpustit, máme něco jiného. Zase je nesmysl to porovnávat, srovnávat. Hodně vysoko bývá rozvod či rozchod; životní nebo zásadní pracovní neúspěch, o kterém si myslím, že mi k němu někdo napomohl; ublížení blízkému (třeba dojem / jistota, že lékař zanedbal péči o nás či našeho blízkého); dehonestace; ztráta majetku. Také ovšem existuje hněv na elitu či vrstvu společnosti, na mocné, bohaté, úspěšné, na ty, kdo se systémem nemají problém atd.

jak se děje a co mu brání

Odpuštění je dát vztahu novou šanci. Zmuchlat a vyhodit lístek s čárkami „za vypitá piva“, už ho nechtít zaplatit. Nebudu vytahovat a připomínat to, co se mezi námi stalo. Nebudu to vytahovat ani v sobě.

Odpuštění je změna myšlení. Začnu se na událost dívat jinak. Touha po odplatě se postupně ztrácí. Věc se uzavírá...

Někdy se děje skrze setkání, jindy dvoustranné vyrovnání není potřeba (případně ani není možné – dotyčný zemřel). Podle průzkumů trvá „velké“ odpuštění třetině lidí dva roky i víc.

Je to krvavý proces a modlitba typu: Pomoz mi, Bože, odpustit, je určité na místě. Modlitba pomáhá se na problém podívat z jiné perspektivy. Dokážu věc Pánu Bohu popsat těmi stejnými slovy, kterými si ji v sobě rozpitvávám, kterými toho dotyčného v duchu pojmenovávám?

Těžko se odpouští tam, kde chybí vůle odpustit; kde se nebráním častému vzpomínání na „ublížení“; kde mám touhu srovnat skóre; kde vnímám odpuštění jako slabost. Také se mi do nějaké míry může „líbit“ v roli oběti, naštvaného – křivda se stane / stala součástí mé identity.

A samozřejmě odpustit je asi těžko možné tehdy, když zraňující chování druhého pokračuje.

jak se děje a co pomáhá

Součástí procesu (!) odpuštění jsou intenzivní vnitřní rozhovory. Ovšem ne ty utvrzující, ale ty, ve kterých se snažím otevírat víc perspektiv, konfrontovat se s jinými názory. Pomohou rozhovory s empatickými lidmi, kteří nás nebudou soudit, kteří nás nebudou posuzovat a kteří nás ani nebudou nutit k tomu, abychom „přece odpustili“.

S odpuštěním pomůže uznání vlastního podílu na události; uvědomění si, že mi neodpuštění ubližuje; přemýšlení o motivech druhého; časový odstup; touha po pokoji; to, že jsem požádán o odpuštění; příklad druhých, jak odpustili (např. různé paměti vězňů); a také vnímám-li odpuštění jako součást mého osobního růstu.

co není odpuštění

Odpuštění není, když druhého omluvím, když poskládám polehčující okolnosti, takzvaně pochopím.

Není to tak úplně ani jen smíření a obnova vztahů (navíc to nejde se vzdálenými nebo mrtvými). Ostatně leckdy není ani žádoucí návrat k tomu, kdo mi ubližoval.

Nejedná se ani o rezignaci na spravedlnost. (Možná je někdy třeba chránit potencionální oběti.) Odčinění či pokusy o satisfakci jsou v některých případech žádoucí.

Není to rezignace na práci na vztahu – odpuštění není návrat před, tam, co to bylo, a děláním, že nic nestalo.

Není to zapomenutí, i když špatná paměť nebo čas mohou být výhodou.

cesta

Na začátku procesu odpuštění může být i četba tzv. žalmů pomsty – dovolit si skutečně hněv, zlobu, pojmenování si toho, co se mi stalo. (srov. např. žalm 94)

Kdo chce odpustit, měl by projít několika kroky:

Nechci ti (už) způsobit stejnou bolest.

Pouštím tě z vězení, do kterého jsem si tě zavřel.

Nenechávám si natrvalo vnutit roli protivníka, oběti apod. (Nejsem pasivní.)

Nevnímám druhého jen jako pachatele, ale i jako někoho, kdo má, měl motivy, důvody, kdo je směs dobra i zla, jako jsem jí já.

Připouštím si, že i „jeho“ má evidentně Bůh rád a nejspíš se s ním sejdu v božím království, pokud bych se tam tedy sám rád ocitl.

Vedu s tím, kdo mi ublížil, fiktivní rozhovory, ale také se za něj zkouším modlit, resp. za to, aby se mu dobře dařilo. (Mt 5,44)

k uvědomění

Nemusím druhému odpouštět, protože to je správné, ale protože chci, aby mi už bylo dobře, protože tuším, že mi to dobře udělá. Je ovšem také dobré v sobě touhu po odpuštění žít, uvědomovat si, že je to z různých důvodů (i z hlediska mé víry) dobré, patřičné. Rozhodnout se, že odpustit chci, ovšem ještě neznamena, že se mi to podaří, nebo že se mi to podaří hned. Je totiž rozdíl mezi rozhodnutím odpustit a prožitím odpuštění (emoce).

říci si o odpuštění

Jen trochu paradoxně je součástí procesu odpuštění také to, že sám umím říci „promiň“, že sám dospěle přijímám odpovědnost za své činy, připouštím si je, zkouším je vyslovit, a pokouším se je napravit. Jsem schopen přiznat, že odpuštění potřebuji.

Ondřej Macek

PRÁVĚ JSEM PŘEČETLA

Novinářem v Číně

Tomáš Etzler se ve své autobiografické knize *Novinářem v Číně* vrací k době, kdy působil v Číně sedm let jako stálý zpravodaj České televize a potom tři roky na volné noze v Hongkongu. K odchodu z CNN se po osmi úspěšných letech odhodlával pomalu a velmi těžce, ale jeho žena Barbara, švýcarská novinářka, s níž se krátce předtím oženil, dostala od švýcarské televize nabídku na trvalou smlouvu zpravodajky v Peking, a všechno se tím změnilo. Původně se do Číny stěhovat nechtěl. Země ho ničím nelákala a nikdy se o Čínu moc nezajímal. Ale, jak píše, „po letech prožitých většinou ve válečných zónách jsem zároveň pociťoval, že bych možná uvítal pauzu od neustálého stresu a adrenalinu“. A navíc se od Michala Kubala dověděl, že Česká televize uvažuje o založení redakce v Peking. A tak se začal pomalu smiřovat s přestěhováním do Číny.

„Než ale zvážím jakékoliv rozhodnutí, chci se napřed do Pekingu alespoň jednou podívat. ... Jako většina turistů, co navštíví Peking na pár dní, jsem byl městem oslněn. Všechno tohle mé původní nadšení a myšlenky se již brzy ukáží být naprostým výpadkem soudnosti. Naivita mého prvoplánového nadšení energií a okázalostí Pekingu hraničila s blbostí. Trestuhodnou nedbalostí mi nedošlo, že navštívit Čínu na pár dní jako turista a žít a pracovat tam jako zahraniční novinář jsou dvě drasticky odlišné věci. Jako zkušený novinář jsem se nad tím měl zamyslet. Pravda, nemohl jsem tušit, že pracovní podmínky a prostředí, ve kterém se zahraniční novináři v Číně pohybují, jsou vyčerpávající válečnou zónou, na kterou nic nikoho nemůže připravit, ale mohl jsem se zeptat. Nic z toho mě v dubnu 2006 nenapadlo. Kdyby ano, mohly příští měsíce a roky vypadat naprosto jinak.“ Důsledek rozhodnutí přestěhovat se do Číny vystihuje podtitul knihy: Co mě to proboha napadlo?

Brzy po přestěhování zažil autor šok, když v noci vynášel smetí do takzvané místnosti s odpady, kam obyvatelé dávali své pytle se smetím. „Když otevřu dveře do místnosti, překvapím dva muže v černých bundách, kteří se v odpadkových pytlích hrabali. Nevím, kdo se lekl víc. Pokládám pytel se smetím na podlahu a dochází mi, že ti dva odpadkové pytle prohledávají. Naše odpadkové pytle. V úhledné hromádce jim u nohou na zemi leží výtisky článků, překladů rozhovorů, výtisky e-mailů nebo scénářů, které s Barbarou doma denně tiskneme. Tak tohle hledají! Nepohrdli ani kusy potištěného papíru, které jsme s Barbarou před vyhozením roztrhali. Ty příběhy o neustálém špehování a obtěžování novinářů nejsou fáma! Byl to jeden z prvních momentů, kdy mi došlo, že jsem se nepřistěhoval do normální země. Že přes všechny ty skleněné mrakodrapy, luxusní nákupní střediska a nové dálnice je Čína paranoidní komunistickou zemí, jejíž estébáci ve tři ráno prohledávají smetí novinářů.“

Před olympiádou v roce 2008 se v Pekingu bořily staré čtvrti, aby udělaly místo moderním stavbám nebo stadionům. Podle řady nevládních organizací byly přesídleny asi dva miliony lidí, většina z nich násilně. Čínská vláda tvrdila, že jich přesídlila patnáct tisíc. Tomáš s Barbarou se na jedno takové místo vypravili i s rizikem, že je bude pronásledovat policie, což se taky stalo, ale podařilo se jim utéct. „V některých napůl zbořených domech stále žijí lidé. Popisují, jak mnoho jejich sousedů ráno odešlo do práce, a když se večer vrátili domů, místo domku našli jen hromadu cihel, pod kterými ležel celý jejich majetek. ... Najednou odněkud slyšíme pláč. Zoufalý srdceryvný pláč. Nacházíme babičku, sedí mezi cihlami na posledním schodu schodiště, které vede do prázdna, protože obydlí, do kterého vedlo, už neexistuje. Neutuchající pláč rozléhající se mezi zdemolovanými domovy ve mně vyvolává obrovský smutek a tíseň. Její zoufalý pláč mě pronásleduje dodnes.“

V následujících sedmi letech autor procestoval všechny čínské provincie, v nichž potkal stovky nezapomenutelných lidí a prožil řadu silných příběhů. Nebál se dokumentovat ani události, které se vládnoucí komunisté snaží před světem skrýt, za což byl nesčetněkrát zadržen a obtěžován čínskou policií.

Na čínském venkově navštívil „rakovinové“ vesnice u řeky znečištěné tak, že vypadá jako sójová omáčka. Lidé vodou z řeky zavlažují pole, a tak se všechno svinstvo z řeky dostává do půdy; černá tekutina v řece prosakuje přes spodní vody i do studen vesničanů. Proto má většina lidí rakovinu. Léčba je pro většinu z nich finančně nedostupná.

V provincii Šan-si, jedné z nejznečištěnějších provincií v Číně, podle vládních údajů fungovalo v roce 2007 osm tisíc státních dolů, které v drtivé většině nesplňovaly žádné ekologické ani bezpečnostní požadavky. Čínská vláda navíc připouští, že v provincii se doluje i v přibližně deseti tisících ilegálních soukromých šachet. V dolech tady v prvním desetiletí 21. století umíraly ročně tisíce havířů. Doly spolu s koksovny, tepelnými elektrárnami a železárnami vytvářejí toxický mix, který nemá ve světě obdoby. Toto všechno se autorovi podařilo natočit. „A k točení je toho hodně. V životě jsem nic podobného neviděl.“

Zabýval se také životem sezónních dělníků, kteří jsou přes den roztroušeni na stavbách mrakodrapů a jiných pracovištích, a v noci jsou zalezlí v primitivních ubytovnách, většinou přímo na staveništích obehnaných ploty. Před lunárním Novým rokem se desítky milionů těchto sezónních dělníků vrací domů. V roce 2008 se autor rozhodl, že některého z nich doprovodí na Nový rok s kamerou domů, byl to pro něj nezapomenutelný zážitek.

Skandál s dětskými otroky v cihelnách v květnu 2007 otřásl Čínou do té míry, že vláda poslala do cihelen podél Žluté řeky čtyřicet tisíc vojáků a policistů, kteří během několika týdnů vysvobodili více než tisíc tři sta otroků, mezi nimiž bylo na šedesát dětí; několika bylo pouhých osm let. Vláda slibovala přísné potrestání všech, kdo jsou za situaci zodpovědní, nestalo se však vůbec nic. Autorovi se podařilo najít rodinu, jejíž dvaadvacetiletý mentálně postižený syn v únoru zmizel z ulic hlavního města provincie a v červnu ho našla policie v jedné z cihelen jako vyčerpaného otroka. Byl v takovém stavu, že skončil v psychiatrické léčebně.

Autor popisuje i setkání se severokorejskými uprchlíky, které ho málem stálo vyhoštění z Číny, katastrofické zemětřesení v S'-čchuanu, zážitky spojené s olympiádou v roce 2008, setkání s nejbohatším Číňanem v Šanghaji a mnoho dalšího. Kniha bude mít pokračování.

V závěru knihy autor píše: „Po dvou letech v Pekingu jsem si musel konečně připustit, že nic z toho, proč jsem odešel z CNN a přestěhoval se do komunistické Číny, se nesplnilo. Vůbec nic. Žil jsem ve špinavém,

nekulturním městě, dřel jsem jako nikdy předtím, a to pro zahraniční novináře v tom nejtěžším pracovním prostředí na planetě. ... Po dvou letech jsem považoval Čínu za ultimátní válečnou zónu. Nemám na mysli ani tak ta zatčení nebo zadržení, kterými jsem prošel. To jsou sice dramatické, ale více méně jednorázové události, po kterých se člověk otřepe a jde dál. Mám na mysli to dennodenní obtěžování a výhrůžky, odposlouchávání telefonů, to, že se při téměř každém natáčení musíte neustále ohlížet přes rameno, jestli vás někdo nesleduje, obtížné zařizování rozhovorů, strach o své čínské spolupracovníky a respondenty, to neustále ohlodávání vašeho odhodlání a vůle. ... V Iráku nebo Afghánistánu jsem většinou tušil, odkud na mě někdo může vystřelit nebo odkud může přilétnout raketa, že se tamhle někde ukrývají ozbrojenci nebo že tohle je minové pole. Nikdo mě tam nešpehoval, neobtěžoval, a lidé se nebáli před kamerou mluvit. V Číně ale nebezpečí či úder může přijít odkudkoliv a v kteroukoliv denní nebo noční hodinu."

Kniha má 430 stran, vydalo ji nakladatelství Vyšehrad v roce 2021

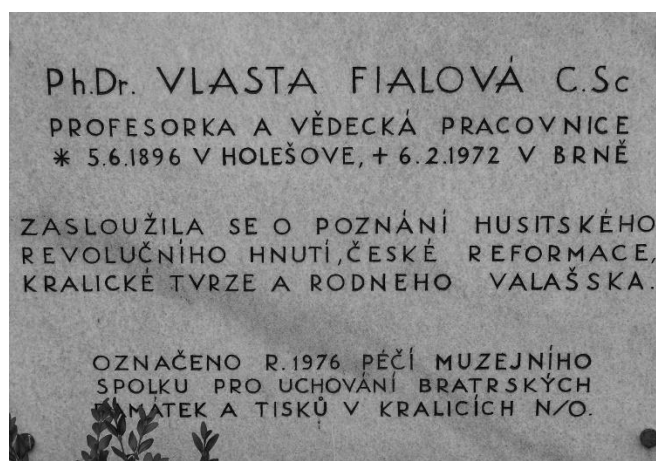
Hana Dvořáková

PhDr. Vlasta FIALOVÁ, CSc (*1896 +1972)

Pocházela z Bystřice pod Hostýnem, kde její otec, učitel Vincenc Stratil, byl ředitelem městské dívčí školy. Vystudovala gymnázium v Holešově a pokračovala ve studiu na Karlově univerzitě v Praze na fakultě historie. V letech 1916 – 1921 učila na gymnáziích v Bučovicích a Olomouci, pak v Ústavu pro vzdělávání učitelek odborných škol pro ženská povolání v Brně. V roce 1935 získala doktorát filosofie na Masarykově univerzitě.

Byla spolupracovnicí Františka Táborského a po jeho smrti převzala vedení časopisu „Naše Valašsko“. Napsala pojednání „Jan Adam z Víckova, moravský emigrant a vůdce Valachů 1620 – 1628“, „Kronika holešovská“, „Brněnský hrad“, „Kralice“ a „Zacharyáš Solín, tiskař Bible kralické“.

Zasloužila se o poznání historie husitského hnutí a pobělohorské doby na Moravě. Roku 1956 byla pověřena průzkumem základů bratrského kostela v Ivančicích, kde působila Jednota bratrská a Jan Blahoslav. Po nálezů literek v Kralicích nad Oslavou byla pověřena vedením výzkumu zaniklé středověké tvrze v Kralicích. Celkem bylo v Kralicích při vykopávkách nalezeno více jak 4 000 literek. PhDr. Fialové se podařilo prokázat, že literky jsou totožné s tisky Bible kralické a byly také použity pro tisky Jednoty bratrské, jak v Ivančicích, tak i v Kralicích. Zasloužila se o vybudování Památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou. O své práci přednášela široké veřejnosti. Byla dlouholetou místopředsedkyní Muzejního spolku pro uchování bratrských památek a tisků v Kralicích nad Oslavou.

PhDr. Fialová zemřela 6. 2. 1972 v Brně. Byla členkou sboru v Brně I. Urna s jejím popelem byla uložena 12. června 1973 na hřbitově v Bystřici pod Hostýnem. 18. září 1976 byla na hřbitově v Bystřici pod Hostýnem paní profesorce Fialové odhalena pamětní deska, která nese následující text.

Dušan Lacko

Před rokem zemřel Jan Sokol

18. 4. 1936 – 16. 2. 2021

"Přemýšlel jsem, co je to nejvíc naléhavé, co bych vám rád sdělil, a dospěl jsem k následujícímu.

Většina z nás si dnes nežije špatně, a přece bychom mohli být o hodně spokojenější, úspěšnější a třeba i šťastnější, nebýt toho nešťastného klimatu stálého podezírání, hubování, stěžování a zlobení.

Často nemá žádný skutečný předmět a dopadá na téměř cokoli: nikomu se nedá věřit, všichni lžou a kradou. Všechno je špatně a jde to od deseti k pěti.

To vůbec neznamená, že bychom neměli kritizovat, jenže nadávání není kritika.

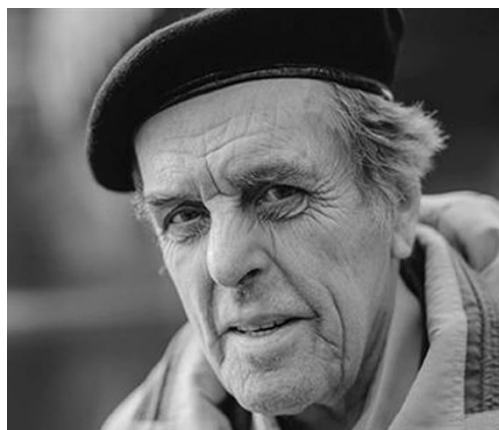
Společenskou 'blbou náladou', kterou sami trochu perverzně udržujeme a šíříme kolem sebe, si ale nejen vzájemně kazíme a otravujeme své životy, ale můžeme případně i ohrozit naši svobodu. Političtí demagogové, domácí i zahraniční, už na tom dlouho pracují.

Je přitom v silách každého z nás jako občanů a vzdělaných lidí, abychom se tomu postavili účinně na odpor. Napadají mě tři kroky, od nejsnazšího k nejobtížnějšímu.

1. Nenechat si svůj vnitřní a duševní život příliš zamořit mediálními tématy, mediálním viděním světa. Stručně řečeno, dívat se víc z okna než na televizní zprávy.

2. Vzдорovat tendencím rozmazleného dítěte, které všechno, co má, považuje za samozřejmost, ale chce víc a víc, a je tedy stále frustrováno tím, co ještě nemá.

3. Snažit se naopak vidět, co všechno mám, umím a mohu. Až si toho všimnu, hned také uvidím, že to nejdůležitější a nejcennější – třeba život, Zemi a Slunce, chvíle štěstí, lásku, přátelství nebo děti – jsem si nevydobył,

ani nekoupil, ale dostal, většinou dokonce zadarmo. A jakmile si připustím, že jsem je nedostal jen pro sebe, dostává můj život pevný smysl i orientaci a nemůže propadat blbým náladám."

Citováno podle e-mailu Jana Sokola z 23. 4. 2016.

POJĎME SPOLU

Klobouky u Brna

V sobotu 2 října 2021 se po několika odkladech uskutečnila 4. ekumenická pouť, tentokrát z Klobouk do Žarošic. Tak jako v minulých letech chceme i letos přinést v našem časopise několik článků, v kterých se budeme zabývat duchovní historií míst, kterými jsme během pouti prošli, kde jsme se zastavili, zpívali, modlili se, jedli a přemýšleli. Výchozím bodem byl tentokrát areál církevních budov kolem evangelického kostela v Kloboukách u Brna, kde jsme byli srdečně přivítáni v kostele a po krátké pobožnosti uslyšeli mnoho zajímavého o tom místě.

Jiří Gruber

Náboženský život v Kloboukách - část I.

Na místě, o jehož dávném osídlení svědčí paleolitické i neolitické nálezy, pohřebiště z doby bronzové a mnoho nálezů z dob římské a poté Velkomoravské říše, ležela od raného středověku osada, jejíž věhlas je spojen se jménem **Lva z Klobouk** (1150?-1230?). Šlo o zcela výjimečnou osobnost ve službách českého knížete (a později moravského markraběte) Vladislava Jindřicha (1160?-1222). Moc a vliv Lva z Klobouk dokládá mnoho listin z počátku 13. století, ale je přitom velmi obtížné dobrat se bezpečných dat o jeho životě; také jeho rodové sídlo v samotných Kloboukách nebylo zatím archeologicky doloženo. Není proto zřejmé, zda má být hledáno na návrší v oblasti dnešního kostela, anebo na náměstí, v areálu dnešního zámku. Je však zřejmé, že kromě dvorce v Kloboukách patřily tomuto muži, který zastával úřad brněnského komořího a sudího, desítky osad a nemovitostí na Brněnsku.

Lev celý život budoval moc i majetek tak, aby jej mohl předat svým následovníkům, včetně symbolické rodové nekropole. Jeho zeměpán Vladislav Jindřich založil k tomu účelu klášter na Velehradě, Lev z Klobouk

premonstrátský klášter v Zábrdovicích. Po Vilémovi z Pulína, který založil klášter premonstrátek *Rosa Coeli* v Dolních Kounicích, se tak Lev z Klobouk stal druhým šlechtickým zakladatelem kláštera na Moravě. Základem zábrdovického kláštera se patrně r. 1209 stal statek, na němž Lev pobýval v době, kdy zastával brněnské úřady, a poté kostel sv. Kunhuty. Na konsekraci tohoto chrámu dorazily 15. 5. 1211 čelní politické osobnosti střední Evropy, a je zřejmé, že rodové sídlo pána z Klobouk se tehdy jevilo dost honosné na to, aby tam byl ochoten od 14. 5. pobývat a nocovat český král. Přemysla Otakara I. hostil Lev spolu s dcerou uherského krále Ondřeje II., budoucí svatou Alžbětou Durynskou, aby se na druhý den zúčastnili svěcení kostela sv. Kunhuty v Zábrdovicích, jemuž byli přítomni olomoucký biskup Robert, pražský biskup Daniel a hnězdenský arcibiskup Jindřich. Založit rodovou linii se však Lvovi nepodařilo, přestože byl dvakrát ženatý. Když se stalo zřejmým, že zemře bez dědice, stal se sám premonstrátem a daroval klášteru i zbytek svých majetků, včetně sídla v Kloboukách.

Fakt, že rodová linie pánů z Klobouk byla přerušena, slibný vývoj Klobouk zpomalila – městečkem se Klobouky staly až roku 1298. Jako celá Morava

se v 16. století staly městem luterským, i když poměrně pozdě – souvislá řada evangelických farářů v **kostele sv. Vavřince** v Kloboukách začíná roku 1568. Přímo ve městě nepůsobil ani sbor Jednoty bratrské, i když jich byla celá řada v bezprostředním okolí, a neusazovali se zde také židé (přicházejí až v průběhu 19. století). Městu zato věnoval pozornost **Jan Sarkander** (1576-1620) v letech 1606-1607, kdy byl ženat s evangeličkou Janou Plachetskou († 1607), a investoval do několika zdejších nemovitostí pro zajištění vlastní rodiny.

Městečko velmi utrpělo třicetiletou válkou – od bělohorské porážky povstání nebyla zdejší fara obsazena. Místo původního kostela sv. Vavřince, který byl zřejmě založen už ve 12. století a zchátral v důsledku nedostatečné údržby a válečných událostí v době od konce 16. století do poloviny 17. století, dal roku 1655 **Godefried Olenius** (1613?-1682), opat zábrdovického kláštera jako majitel panství, postavit současný barokní kostel a obsadil po desítkách let konečně městskou faru. O architektonickém vztahu nového kostela k předpokládané dřívější stavbě není nic známo, neboť chybí stavební průzkum.

Roku 1669 jako nová dominanta města přibyla z iniciativy kláštera také **kaple sv. Barbory** a vznikla tak neobyčejně působivá kaskáda sakrálních staveb na návrší nad náměstím, tvořená katolickou farou, kostelem a kaplí – jsou navzájem propojeny efektním schodištěm. Roku 1784 byla kaple zrušena v důsledku josefínských reforem, v jejichž důsledku **zanikl i samotný zábrdovický klášter** jako její vlastník a stavebník. Přestože o její získání usiloval v té době sbor evangelické

reformované církve, byla žádost zamítnuta a kaple byla proměněna na sýpku, čímž byl interiér zničen. Teprve v letech 1851-1858, po dostavění nové sýpky, došlo k základní rekonstrukci interiéru, i když v nedostatečné kvalitě, a z téže doby (1854) pochází oltářní obraz sv. Cyrila a Metoděje. R. 1924 byla už nutná nová generální rekonstrukce, další pak v 50. letech, protože kaple byla poškozena bombardováním.

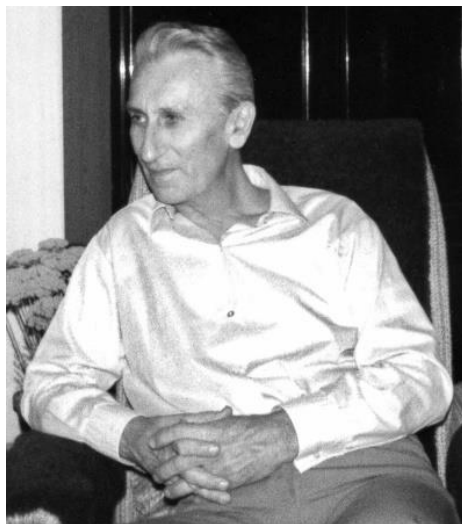
Jestliže bylo řečeno, že se Klobouky staly luterským městem později než například Hustopeče, může to souviset s tím, že ve zdejším kraji měla na rozdíl od jiných míst na Moravě poměrně hluboké kořeny první, česká reformace, která později vyvolávala větší zájem o ideje Kalvínovy než Lutherovy. Protože však neměla Morava svou evangelickou konzistoř ani církevní organizaci, byla písemná dokumentace k tomuto období zničena a náboženské poměry na Moravě v 15. a 16. století jsou velmi nejasné. Nápadná péče opata Olenia o katolické sakrální stavby v době pobělohorské, která Klobouky postavila do zcela jiné situace, než byla na jiných panstvích jižní Moravy, kde se po dlouhou dobu bohoslužby prakticky nekonaly a kostely chátraly, patrně souvisela s povědomím o tom, jak pevně zakořeněné je reformační cítění.

Po celé 18. století probíhaly na Kloboucku procesy s kazateli skryté evangelické církve a s jejími příslušníky. Mimořádný politický význam mělo například vyšetřování v Kloboukách r. 1754, iniciované farářem Tichanem. Byly při něm vyneseny drakonické fyzické tresty ohrožující na životě, ale protože farář ve svém fanatismu obvinil i správce statku Trauera z nedůsledného boje proti kacířství, bránil se správce argumentem, že farář perzekucí věřících odvádí pozornost od tristního stavu celé farnosti, a dosáhl odvolání faráře a propuštění některých uvězněných.

Petr Peňáz

Vzpomínky na Ing. Ivana Procházku

Bratra Ivana Procházku jsem znal od svých raných dětských let z prostředí brněnského sboru ČCE, zejména však z pobytů v Letním středisku biblických kurzů Sázava od druhé poloviny čtyřicátých let 20. stol. To už prošel skautskými tábory, byl aktivním členem Sokola, tak jako jeho otec i vlastní bratr Boris to měli v rodině, a po té na něj zapůsobil YMCA. Také rád vyrážel do hor (odtud skautské jméno Kamzík). O tom se na Sázavě dost povídalo – s obdivem i obavami, neboť sebou občas brával i svoji pozdější

manželku Věru. Na Sázavě s oblibou předváděl s Jeninem Šebestou, také zdatným sokolem, společné atletické cviky ve dvojici.

Rád zmiňuji působení v pěveckém souboru Blahoslav obou brněnských sborů ČCE pod vedením Dr. Jana Vondry. V něm spolu s manželkou Věrou oba zpívali od konce 40. let a účastnili se mnoha akcí Blahoslava, patřili mezi opory a stálíce souboru po dlouhá desetiletí.

Když už později dorostli vlastní synové, budoval na základě svých zkušeností i za totality skautské oddíly, pokud to jen trochu šlo, i když pod názvem Skaut to možné nebylo (vznikaly např. oddíly TOM – turistické oddíly mládeže, jež byly mimo státem organizovaný Pionýr a SSM), pořádal též sjíždění divokých vod na kanoích a jezdil na lyže. Vytvářel fundovaně pomůcky pro vedoucí družin, návody na poutavé oddílové hry s úžasně propracovanými plány akcí a nákresy. Když pak, vzděláním inženýr strojař, pracoval v TOS Kuřim a později VUT Brno jako vývojový pracovník, uplatňoval svou technickou preciznost a perfekcionismus i v popisech a nákresech takových návodů ke skautským hrám pro potřebu v širším okruhu církevním (známé jako Modrá stezka). Nejen to, pustil se i do obnovy nápisů na církevních budovách – např. nad vchodem do Betlémského kostela nebo v Blahoslavově domě nad kazatelnou. V letech politického uvolnění koncem 60. let 20. stol. neváhal Ivan přiložit ruku k dílu, když byl požádán o vedení jednoho ze tří tehdy na Blažkově zcela

nových běhů pro předkonfirmační mládež v letech 1968-1972. Jeho organizačně-velitelské schopnosti, na vlastní kůži prožitá skautská výchova i křesťanská víra a vztah k přírodě v něm vytvořily člověka, jenž dovedl vystihnout, co děti zaujme, vytvářet křesťanské ovzduší a strhnout je svým nadšením pro věc tak, že mnozí dodnes vděčně vzpomínají. Mínění mnoha vystihují svými slovy jedni z těch, co jej takto znali: „Odešel člověk, který zanechal za sebou hlubokou stopu a zasloužil se o prožití krásných chvil v životě mnohých z nás.“

Mnohá přátelství vznikla na těchto dětských bězích. Bratru Janu Pavláskovi, jenž také vedl jeden ze tří letních dětských běhů, jsme spolu s Ivanem, jeho syny Jirkou a Ivanem ml. a řadou účastníků běhů z řad vedoucích z Blažkova pomáhali při budování jeho zálesáckého srubu nazvaného Včelín poblíž Veselí u Dalečína nad Vírskou přehradou. V letech konání zmíněných dětských běhů na Blažkově, kde br. farář Mirko Nagy dělal hospodáře a jeho manželka Marta vařila, se konávaly v Rovečném na faře během roku přípravy pro vedoucí družin pro Ivanovy běhy o následujících prázdninách. V užším týmu Procházkovy rodiny a Nagyů jsme my mladší spolu s Ivanem provedli nutnou práci před novým oplechováním střechy rovečinského kostela - odstranění staré břidlicové krytiny, a to bez drahé stavby lešení, jen s pomocí horolezeckých technik pod vedením skauta, horolezce „Kamzíka“ - bezpečně a včas.

V nových společenských podmínkách po roku 1989 vyvíjel Ivan iniciativu aktivně podchytit předkonfirmační mládež ve sborech systematicky, na základě svých zkušeností z dlouholeté úspěšné práce. K tomu měla sloužit jako jeden z nástrojů i výše zmíněná Modrá stezka, zdá se však, že nenašel v celocírkevním rozměru dostatek porozumění, a tak jeho dobře míněná snaha zachytit mládež zavčas ve sborech netradičním způsobem zakotvila pouze v Horáckém seniorátu.

V posledních deseti letech jsme se pak scházivali každoročně na jedno odpoledne spolu s Ivanem, jeho hochy a Jendou Pavláskem u ohně na „Včelínu“, abychom zavzpomínali na ty vzácné společně prožité chvíle a nám milé lidi.

Děkuji Pánu Bohu za život Ivana Procházky a za vše, co nám ze svého obdarování předal.

Jan Vondra

Alena Šebestová (10. 8. 1934 - 29. 1. 2022)

Sestra Alena Šebestová se narodila v Praze v rodině Witzových, a to jako mladší ze dvou sester. V Praze získala základní vzdělání, vychodila Vyšší dívčí školu, a pak také nastoupila do svého prvního zaměstnání.

Se svou maminkou a sestrou chodila do evangelického kostela U Salvátora, zde poznávala prostředí evangelické církve. Později, v mládežnickém věku, se začala účastnit různých církevních podniků, mimo jiné také pobyť ve středisku na Sázavě a na Blažkově. Při těchto příležitostech se poznala s Janem „Jeninem“ Šebestou, svým budoucím manželem.

V roce 1956 se vzali. Společně vychovávali své čtyři děti, dceru Hanu a syny Jana Davida, a později – již po přestěhování do Brna - také Davida a Ctirada. Řadu let bydleli Šebestovi v Blahoslavově domě.

V této době vystudovala sestra Šebestová obor klavír na brněnské konzervatoři, a to významným způsobem nasměrovalo její další životní dráhu. Začala působit jako učitelka klavíru v hudební škole a v tomto povolání sloužila vlastně donedávna: mnoho let ve škole přesluhovala, a pak ještě dlouhou dobu zastupovala své kolegy, nebo učila hře na klavír soukromě. I více dětí z našeho sboru jí vděčilo za své pokroky ve hře na klavír. Zájem o hudbu ji ale provázel i jinak: ráda navštěvovala koncerty, působila ve Filharmonickém sboru, spolu s manželem zpívala v pěveckém sboru Blahoslav, a později i ve sboru Cantate Domino. Výrazně se zapojila i v místním evangelickém sboru. Velkým tématem bylo pro Šebestovy středisko na Blažkově, kde i s dětmi po mnoho let trávili celé letní prázdniny. Bratr Šebesta se ujal správy střediska a sestra Šebestová měla na starost kuchyni a účastníkům kurzů a pobyť vařila.

Před třinácti lety sestra Šebestová ovdověla, stále ale zůstávala uprostřed své rodiny. Celá její rodina a mnozí další, kteří jsme ji znali, budeme vzpomínat na její vlídnost, obětavost, laskavost.

Základem kázání při pohřebním rozloučení byla slova žalmu (Ž 138, 8):

*„Hospodin za mě dokončí zápas,
Hospodine, tvoje milosrdenství je věčné,
neopouštěj dílo vlastních rukou.“*

Co je oním dílem vlastních rukou, které Hospodin nemá opouštět? Dílem jeho rukou je jeho milosrdenství. A čím je jeho milosrdenství? Jeho milosrdenství je tím, o co zápasíme – v zápase, který nikdy nedokončíme.

Věříme, že Hospodin dokončí zápas sestry Aleny Šebestové. I ona se setká s jeho milosrdenstvím.

Martin Horák

DÍKY A PROSBY

Náš nebeský Otče,

zpíváme v žalmech o svévolnících a vidíme je ve druhých lidech. Musíme však vyznat, že jsme svévolníky sami.

Hájíme si „svě“ před druhými i před Tebou.

Pane, jsme často zděšeni sami sebou, jak na tebe ani nevzpomeneme a jak opomíjíme druhé.

Prosíme o Tvé odpuštění.

Ty, svatý, se námi naopak stále zabýváš, pamatuješ na nás. Jsi s námi.

Prosíme, dej, ať odlesk tvé svatosti nás přiměje podívat se realisticky na naše cesty a vydat se znovu za Tebou.

Oslov nás svým slovem, abychom znovu našli cestu, která vede k Tobě a do Božího království.

Pane, smiluj se; Kriste, smiluj se; Pane, smiluj se. Amen.

Modlitba zazněla v neděli 13.2.2022 v Blahoslavově domě

BUDE

Jarní seniorátní konference

Po dvouleté karanténě přestávce se letos opět připravuje prezenční jarní seniorátní (dříve presbyterní) konference. Konat se bude jako obvykle v prvním brněnském sboru, na Zelené faře. Po úvodní pobožnosti uslyšíme seniorátní informace a po přestávce bude otevřen prostor pro hlavní téma: bratr **Roman Mazur**, náměstek synodního seniora, který se dlouhodobě zabývá otázkami evangelizace a misie, představí svůj program „**10 impulzů k oživení sboru.**“ Konference se bude konat v sobotu 12. března od 9 hodin a všichni jste k ní zváni.

Kavárnička v Brně I

- 2.3. Sestra Lýdie Vařejková připomene básníka Jana Skácela
- 9.3. Sestra Věra Bednářová: tři desítky zajímavostí o Brně a ženách
- 16.3. Hudební vystoupení studentů konzervatoře
- 23.3. Bratr Jan Franců promítne fotografie ze svých cest
- 30.3. Sestra Hela Pacasová se podělí o fotografie z dovolené v Arménii

Březnový nešpor v Blahoslavově domě

Zveme vás srdečně ke druhému hudebnímu nešporu, který se letos bude konat v Blahoslavově domě. Jeho konání je plánováno na neděli 20. března, začátek nešporu bude jako vždy v 18 hodin. Nešporní program připravuje místní pěvecký sbor Godháj pod vedením Lenky Dobrovolné a Jana Pikny, ponese název „To čiň!“, s podtitulem Setkání s J. A. Komenským v písních a textech. Vstup je volný.

Bud' věrný až na smrt a dám ti vítězný věnec života

Brněnský seniorát ČCE a farní sbor ČCE v Dambořicích ve spolupráci s Městem Ždánice zvou na veřejné shromáždění, při němž bude vzpomenuito odkazu Jednoty bratrské na Ždánicku při příležitosti **400. výročí mučednické smrti jejího kněze Jana Beránka.**

Jeho památku uctíme **v sobotu 19. března 2022 ve 14:30 ve Ždánicích** před starou radnicí (Hrubá strana č.81), kde byl Jan Beránek 17. března 1622 upálen. Promluví Mgr. Ester Vratislavská, Jiří Gruber, starosta Ždánic a zazpívá Mužský pěvecký sbor ze Ždánic.

Pátá ekumenická pouť – Pojd'me spolu

Další pokračování ekumenické pouti je plánováno na sobotu 23 dubna. Sraz je v 9 hodin v Žarošicích v kostele a pokračovat budeme přes Zdravou vodu, Konůvky, Jalový dvůr do Heršpic a do Slavkova. Přihlášky na adrese www.pojdme-spolu.cz.

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: sbor@cervenykostel.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Ondřej Macek, Iva Květonová, Jiří Gruber, faráři

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Matoulková

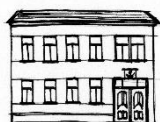
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Martin Horák, Jarmila Řezníčková, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera

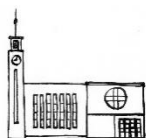
Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Jaromír Klimek

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626

email: zidenice@evangelnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

kaplanka: Marta Židková

Filipka: Škola příběhem - církevní základní škola

Filipinského 1, 615 00 Brno-Židenice, tel: 724 955 544

email: skolafilipka@gmail.com

<https://skolafilipka.cz>

ředitelka: Ruth Konvalinková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Verze pro elektronickou distribuci. Ročník 2022 (XXIV). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 20 Kč. Roční předplatné 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.